

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ
สภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๓๙
วันพฤหัสบดีที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗
ณ ห้องประชุมกรมการ N 402 ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

กรรมการผู้มาประชุม

๑. นายรังสีมันต์ โรม	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายมานพ คีรีภูวดล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายชูกัน กุลวงษา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๔. นายวัชร ยาวอหะซัน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๕. นายชูการ์โน มะทา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๖. นายชุตินวงศ์ พิภพวิสัย	เลขานุการคณะกรรมการ
๗. นางปัทมา ตันติรัตนานนท์	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นายปิยรัฐ จงเทพ	โฆษกคณะกรรมการ
๙. นายยุรนัยดี วาบา	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. นางจุฬาลักษณ์ ชันสุธรรม	กรรมการ
๑๒. นายรอมฎอน ปันจอร์	กรรมการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

๑. นายสุธรรม แสงประทุม	(ลาการประชุม)
๒ นายอามินทร์ มะยูโซ๊ะ	(ลาการประชุม)
๓. พลเอก พิศาล วัฒนวงศ์ศิริ	(ลาการประชุม)

ที่ปรึกษา และเลขานุการประจำคณะกรรมการ

๑. พลโท พงศกร รอดชมภู	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๒. นางสาวพรณิการ์ วานิช	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๓. นายเหมือน สุขมาตย์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๔. นายอัสนี ปาเก้	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๕. พันตำรวจโท ธีรวัตร ปัญญาธรรมกุล	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๖. นายยศสุนทร มณีรัตน์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๗. ร้อยตำรวจโท ธนภัสสร ยืนยง	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๘. นายปกรณ อารีกุล	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

๙. นายสุรกิจ ศรีเกษม
๑๐. นายจักรพันธ์ มหามนตรี
๑๑. พลโท ชัยพิพัฒน์ รันสูงเนิน
๑๒. นายสมพงษ์ เมธาสถิตย์สุข
๑๓. นางสาวลักษณีย์รายา คณานุรักษ์

เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการที่ไม่มีค่าตอบแทน

๑. พลเอก กฤษณะ บวรรัตนารักษ์
๒. นายกิตติ ประทีปนาฏศิริ
๓. นางสาวชลิดา ต่านส่วนใหญ่
๔. นายบุญมี ภัทรธำรง
๕. นายสุทัศน์ เงินหมื่น
๖. ว่าที่ร้อยตรี อภิชาติ พงษ์สวัสดิ์
๗. นาวาโท เทวเจษฎา ภาเรือง

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ

ที่ปรึกษาประธานคณะกรรมการ

๑. พลตรี โยธิน อัสวเมธ
๒. นายธนภัทร เทียนกระจ่าง
๓. นายวิศรุต สวัสดิ์วร
๔. นายณัฐกิตต์ อยู่ด้วง
๕. นายธนกฤต พงษ์ภัทรารกร
๖. นายปริญญา ตรีเพชร
๗. นายธีวัชร ดำแก้ว
๘. นายณฤชิต นันทจันทร์

ผู้ชี้แจง

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑. นางสาวสุกัญญาณี ยะวิญญาญ
๒. นายกิตติ ศรีบุญญากร
๓. นายโกวิทย์ จิตตพิทักษ์
๔. นายณัฐ พยงค์ศรี
๕. นายณรงค์เดช วัชรภาสกร
๖. นางสาวพิชญา พิทักษ์วงศ์
๗. นางสาวธารารธร เสมียนรัมย์

ผู้ตรวจราชการกระทรวง
ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสาร
ผู้อำนวยการกลุ่มงานสนับสนุน
ด้านความมั่นคง
นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

สำนักงานคณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ

๑. นางสาวดรุณี พิกุลทอง	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
๒. ร้อยตำรวจเอก ชนาธิป เทียงธรรมกุล	เจ้าหน้าที่กลุ่มวิชาชีพเฉพาะด้านกฎหมาย
๓. นางสาวพิชญา พิทักษ์วงศ์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)

๑. พลตรี ประสิทธิ์ชัย พ่วงจินดา	รองผู้อำนวยการสำนักการข่าว
๒. พันเอก ปรีชา บุญเกิด	หัวหน้าฝ่ายผลิตข่าวกรอง
๓. พันเอก พงศธร เพ็ญปรางค์	รองผู้อำนวยการส่วนแผนงาน

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

๑. นายฐนัตถ์ สุวรรณานนท์	ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๒. นางสาวจุฑาทิพย์ รักภักดี	นักการข่าวชำนาญการ

กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.)

๑. พลตำรวจตรี อิทธิพล จันทร์ศรีบุตร	ผู้บังคับการข่าวกรองยาเสพติด
๒. พันตำรวจเอก วันชนะ บวรบุญ	รองผู้บังคับการข่าวกรองยาเสพติด
๓. พันตำรวจโท ธีรยุทธ อ่ำโพธิ์	รองผู้กำกับการกลุ่มงานการข่าว
กองบังคับการข่าวกรองยาเสพติด
๔. ว่าที่พันตำรวจตรีหญิง นงนุช ยิ้มแก้ว	สารวัตรฝ่ายอำนวยการกองบังคับการ
การลำเลียงยาเสพติด

คณะผู้ร้องเรียน

๑. นางสาวฉัตรมณี ไตรสนธิ	ทนายความคณะผู้ร้องเรียน
๒. นายอภิรักษ์ นันทเสรี	ทนายความคณะผู้ร้องเรียน
๓. นางสาวสุธาวัลย์ ชั้นประเสริฐ	เจ้าหน้าที่ Digital Reach

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายพีรวัฒน์ อารีรุ่งเรือง	ผู้ติดตามประธานคณะกรรมการ
๒. นางสาวสุนทรดา บุญหลาย	
๓. นายเพทาย ศรีสวัสดิ์	

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายรังสิมันต์ โรม ประธานคณะกรรมการ
ได้กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

- การเดินทางเพื่อศึกษาดูงานและสัมมนาของคณะกรรมการ
ด้วยคณะกรรมการได้กำหนดเดินทางศึกษาดูงานและสัมมนาไว้ ดังนี้

๑) การเดินทางไปศึกษาดูงานและหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ในวันศุกร์ที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ ธนาคารแห่งประเทศไทย ถนนสามเสน แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๒) การเดินทางไปศึกษาดูงานและจัดสัมมนาของคณะกรรมการ ระหว่างวันเสาร์ที่ ๓ – วันจันทร์ที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ จังหวัดนราธิวาส

สำหรับรายละเอียดกำหนดการเดินทางปรากฏตามเอกสารที่แจกต่อที่ประชุมแล้ว ทั้งนี้ขอให้กรรมการที่แสดงความประสงค์ร่วมเดินทาง เข้าร่วมตามกำหนดการต่อไป

สรุป ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

- ที่ประชุมมีมติรับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ ๓๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗ โดยไม่มีการแก้ไข เมื่อที่ประชุมรับรองแล้วให้ดำเนินการเปิดเผยตามมาตรา ๑๒๙ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

- พิจารณาเรื่องร้องเรียน กรณีหน่วยงานของรัฐใช้งานเพกาซัส สพายแวร์ต่อประชาชน

ตามที่ คณะกรรมการได้รับการร้องเรียนจากผู้อำนวยการโครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน (iLaw) ขอให้คณะกรรมการตรวจสอบหน่วยงานของรัฐเคยใช้งานเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า เพกาซัส สพายแวร์ (Pegasus Spyware) ติดตามข้อมูลของประชาชนหรือไม่ โดยคณะกรรมการได้เชิญผู้แทนหน่วยงานเกี่ยวข้อง ได้แก่ ๑) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ๒) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ๓) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ๔) กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.) และ ๕) นายยั้งชีพ อัมมานนท์ ผู้อำนวยการโครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน (iLaw) ในฐานะผู้ร้องเรียน มาร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

นางสาวฉัตรมณี ไตรสนธิ ทนายความคณะผู้ร้องเรียน ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนสรุปได้ว่า เพกาซัส (Pegasus) คือ มัลแวร์ (MALWARE) ชนิดหนึ่งที่อยู่ในรูปแบบของสพายแวร์เชิงพาณิชย์ (Commercial Spyware) สามารถเข้าสอดแนมโทรศัพท์ได้ทั้งระบบ iOS และ Android ผลิตโดยบริษัท NSO Group ของประเทศอิสราเอลที่ขายให้กับหน่วยงานของรัฐเท่านั้น ในหลายประเทศทั่วโลกมีการตรวจสอบและมีมาตรการต่อสพายแวร์เพกาซัส เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ฝรั่งเศส เป็นต้น สำหรับประเทศไทยพบว่ามีการใช้สพายแวร์ดังกล่าวตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ แต่ในช่วงปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ พบว่าอาจมีการใช้สอดแนมกับกลุ่มนักกิจกรรมทางการเมือง เอ็นจีโอ (NGO) นักวิชาการ และนักการเมือง ประมาณ ๓๕ คน รายชื่อบุคคลที่ถูกสอดแนมปรากฏตามเอกสารรายงาน ขณะนี้ได้มีการดำเนินคดีทางแพ่งกับบริษัท NSO Group Technologies

นางสาวสุธาวัลย์ ชื่นประเสริฐ เจ้าหน้าที่ Digital Reach ในฐานะผู้แทนคณะผู้ร้องเรียนให้ข้อมูลเพิ่มเติม สรุปได้ว่า เพกาซัสจะเข้าสอดแนมโดยที่ผู้ใช้ไม่ทันรู้ตัวว่าถูกโจมตี โทรศัพท์มือถือที่ใช้ยังทำงานปกติ บางคนรู้ตัวเพราะทาง Apple มีการส่งอีเมลแจ้งเตือนไปยังผู้ที่ถูกสอด

แนมให้รับทราบ เช่นเดียวกับในปี ๒๕๖๔ กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองได้รับข้อความแจ้งเตือนจาก Apple จากนั้นได้แจ้งมายัง iLaw จึงได้ส่งไปยังเครือข่ายประเทศแคนาดาตรวจสอบโทรศัพท์มือถือ พบว่าถูกสอดแนมด้วยเพกาซัสสไปยาแวร์ในช่วงวันเวลาที่มีการชุมนุมทางการเมือง และพบว่ามิวตลูประสงค์เพื่อสอดแนมว่าทำอะไร ติดตามการเคลื่อนไหว และเสาะหาแหล่งการเงินที่สนับสนุนกลุ่มเคลื่อนไหว ทั้งนี้ การตรวจพบส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ใช้โทรศัพท์ iPhone เนื่องจากมีข้อจำกัดทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับข้อมูลความจำ ซึ่งระบบปฏิบัติการ ios จะมีช่วงระยะเวลาความจำมากกว่าระบบปฏิบัติการ Android จึงมีความเป็นไปได้ว่าเป็นการใช้งานของหน่วยงานรัฐของไทยแต่ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นหน่วยงานใด

นางสาวพรรณนิการ์ วานิช ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ให้ข้อมูลเพิ่มเติม สรุปได้ว่าการตรวจสอบการใช้สไปยาแวร์เพกาซัสในหน่วยงานรัฐของไทย พบว่ามีการใช้งานในกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ซึ่งตรวจพบจากเอกสารงบประมาณของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในชื่อโครงการจัดหาระบบรวบรวมและประมวลผลข่าวกรองขั้นสูงของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด และจากการตรวจสอบโดย Citizen Lab อ้างว่าพบว่าหน่วยงานของไทยมีความเกี่ยวข้องกับการใช้สไปยาแวร์ดังกล่าว จำนวน ๓ หน่วยงาน ได้แก่ หน่วยข่าวกรองทหารบก กอ.รมน. และ บช.ปส. ซึ่งจากการฟ้องร้องดำเนินคดีบริษัท NSO Group ในสหรัฐอเมริกา ในกระบวนการพิจารณาคดีได้มีการเปิดเผยข้อมูลผู้จัดซื้อสไปยาแวร์เพกาซัส ที่อ้างว่าปรากฏเซิร์ฟเวอร์ (Server) ของกอ.รมน. และหน่วยข่าวกรองทหารบกเป็นหนึ่งในผู้ใช้งาน ชื่อโดเมน (Domain name) ที่ใช้เจาะข้อมูลเป้าหมาย คือ Chang ซึ่งไม่ทราบว่าเป็นของหน่วยงานใด สำหรับ บช.ปส. เข้าใจได้ว่ามีการใช้ในการติดตามคดียาเสพติด แต่ กอ.รมน. และหน่วยข่าวกรองทหารบก ไม่ทราบโครงการ ทั้งนี้ข้อสันนิษฐานว่าอาจจะถูกสอดแนมทางโทรศัพท์คือ จะได้รับอีเมล (email) แจ้งเตือนจาก Apple และ Facebook หรือนำโทรศัพท์มือถือไปตรวจสอบที่ Citizen Lab ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐบาลแคนาดาที่สามารถตรวจสอบซอฟต์แวร์ (software) ที่ออกแบบมาเพื่อดักจับข้อมูล

นางสาวสุกัญญาณี ยะวิญชาญ ผู้ตรวจราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์เพื่อติดตามข้อมูล สรุปได้ว่า กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ไม่มีนโยบายจัดหาหรือใช้งานเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์เพื่อติดตามข้อมูลหน่วยงานหรือประชาชน รวมทั้งหน่วยงานในสังกัดด้วยเช่นเดียวกัน เพราะอาจเข้าข่ายการกระทำความผิดในมาตรา ๗ และมาตรา ๘ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และในมาตรา ๒๗ ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ๑) ด้านการป้องกัน ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคลในยุคดิจิทัล ๒) ด้านการป้องปราม หากพบว่าถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลผ่านสไปยาแวร์สามารถแจ้งได้ที่ศูนย์จัดการปัญหาออนไลน์สายด่วน ๑๒๑๒ หรือเมื่อมีการกระทำความผิดทาง พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ควรแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ๓) ด้านการป้องปราม หน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมายในการสืบค้น ตรวจสอบ หรือเข้าถึงข้อมูลโดยใช้สไปยาแวร์ควรขอการอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจ อาทิ ศาล เป็นรายครั้งพร้อมระบุเหตุและช่วงเวลาดำเนินการ รวมทั้งรายงานผลต่อหน่วยงานที่มีอำนาจดังกล่าวด้วย เช่นเดียวกับนางสาวตรุณี พิกุลทอง ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (สกมช.) ให้ข้อมูลโดยสรุปว่า หน่วยงานสกมช. ไม่มีนโยบายจัดซื้อสไปยาแวร์เพกาซัสหรือสไปยาแวร์อื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเพื่อติดตามข้อมูลของหน่วยงานหรือประชาชน

นายฐนัตต์ สุวรรณานนท์ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมสรุปได้ว่า สำนักข่าวกรองแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสารและการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน กรณีเพกาซัสจัดเป็นมัลแวร์ (MALWARE) ประเภทหนึ่งซึ่งส่วนใหญ่ใช้เป็นเครื่องมือในการสอดแนมกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติ สำหรับการปฏิบัติงานด้านการข่าวของหน่วยงานที่ผ่านมาใช้ปฏิบัติการด้านอื่นในการรวบรวมข่าวไม่เคยใช้สไปยาแวร์ดังกล่าวและไม่ทราบว่าหน่วยงานใดในไทยมีการใช้บ้าง

พลตำรวจตรี อิทธิพล จันทร์ศรีบุตร ผู้บังคับการข่าวกรองยาเสพติด และพันตำรวจเอก วันชนะ รองผู้บังคับการข่าวกรองยาเสพติด (บช.ปส.) ให้ข้อมูลต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า หน่วยงานเคยมีการจัดซื้อเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์เพื่อติดตามข้อมูล “เพกาซัส” เมื่อปี ๒๕๕๗ โดยมีคุณลักษณะเฉพาะในการใช้งานได้ต้องมีการกดรับเท่านั้น และมีการใช้งานจำนวน ๒ ครั้ง ในคดียาเสพติดเมื่อปี ๒๕๕๙ และปี ๒๕๖๐ ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ ไม่ได้รับงบประมาณในการอัปเดตใบอนุญาต เนื่องจากระบบปฏิบัติการมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วจึงไม่มีประโยชน์ในการใช้ การใช้สไปยาแวร์ดังกล่าวของหน่วยงานมีอำนาจตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการตามกฎหมายโดยต้องขออนุมัติเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเพื่อขออนุญาตในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เมื่อเลขาธิการ ปปส. อนุมัติแล้วจึงขออำนาจต่อศาล วิธีการคือให้บริษัทผู้ผลิตสร้างลิงค์และส่งไปยังหมายเลขเป้าหมายเพื่อให้กดรับ ส่วนบริษัทผู้ให้บริการในประเทศนั้นไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง การใช้งานอยู่ในการควบคุมของเจ้าหน้าที่เท่านั้น ข้อมูลจากการติดตามจะมีการควบคุมและเก็บรักษาโดยศาล ปัจจุบันไม่มีการใช้เครื่องมือดังกล่าวแล้ว มีเพียงเทคโนโลยีที่ใช้อ่านแผ่นป้ายทะเบียนสำหรับการวิเคราะห์สกัดกั้นยาเสพติด

พลตรี ประสิทธิ์ชัย พ่วงจินดา รองผู้อำนวยการสำนักการข่าว กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ให้ข้อมูลต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า กอ.รมน. มีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ และมีหน้าที่อำนาจด้านการข่าวตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๑๒/๒๕๖๒ ในการปฏิบัติการรวบรวมการข่าว กอ.รมน. และหน่วยงานภายใต้กำกับดูแลมีการรวบรวมการข่าวโดยบุคคลเป็นหลัก ไม่เคยมีการใช้เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ “เพกาซัสสไปยาแวร์” เพื่อติดตามข้อมูล และไม่ทราบว่าหน่วยงานใดใช้บ้าง

ประเด็นข้อคำถามและข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการ สรุปได้ดังนี้

๑. จากเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒ หน้าที่ ๓๒๙ มีปรากฏรายการค่าเช่าการเข้าถึงเครือข่ายของระบบวิเคราะห์และประมวลผลสัญญาณโปรโตคอลการสื่อสาร (SKYLOCK) ในการรวบรวมการข่าวของ กอ.รมน. ข้อมูลดังกล่าวมีข้อเท็จจริงอย่างไร และจากการประเมินระหว่าง SKYLOCK กับ เพกาซัส มีข้อเปรียบเทียบอย่างไร และในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา กอ.รมน. มีการใช้เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ใดบ้างในการรวบรวมการข่าวหรือมีการใช้ในชื่ออื่นที่มีลักษณะเช่นเดียวกับเพกาซัสหรือไม่ เนื่องจากในปี ๒๕๖๖ ปส. เคยมีโครงการจัดซื้อควิซเบอร์รุ่นมิโนทอร์ ซึ่งเป็นเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะคล้ายกับเพกาซัส แต่โครงการดังกล่าวถูกตัดงบประมาณไปจึงไม่มีการจัดซื้อเครื่องมือดังกล่าว

๒. นอกจากการฟ้องร้องดำเนินคดีทางแพ่งกับบริษัท NSO Group มีการดำเนินคดีทางอาญาด้วยหรือไม่ ตามหลักการแห่งรัฐธรรมนูญให้การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล หน่วยงานจะดำเนินการใด ๆ ต้องมีกฎหมายบัญญัติรองรับที่ชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของ

ประชาชน ดังนั้น การติดตามข้อมูลการข่าวควรใช้ในกรณีที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงส่วนผู้ที่มีความเห็นต่างทางการเมืองไม่สามารถติดตามสอดแนมได้

๓. จากการให้ข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ แจ้งว่าไม่เคยใช้งานและไม่มี ความเกี่ยวข้องกับ การใช้สพายแวร์ดังกล่าว แต่ปรากฏรายงานว่ามีความเกี่ยวข้อง จึงมีข้อสังเกตได้ว่าหน่วยงานถูกเข้าถึง เครือข่ายและอุปกรณ์ขององค์กรโดยไม่ได้รับอนุญาต (Hack) หรือไม่ ดังนั้น กอ.รมน. และหน่วยข่าวกรอง ทหารบกในฐานะหน่วยงานด้านความมั่นคงควรต้องตรวจสอบเรื่องนี้ให้กระจ่าง หากหน่วยงานไม่มีการใช้ จริงตามข้อมูลที่มีการเปิดเผยควรจะต้องฟ้องร้องดำเนินคดี

๔. เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีการประชุม เกี่ยวกับการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และมีความเห็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีดำเนินการให้ มี ความกระจ่าง เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเกิดจากการใช้สพายแวร์เพกาซัส และ เพื่อแสวงหามาตรการเยียวยาและการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน มี หนังสือไปถึงคณะรัฐมนตรีเพื่อสนับสนุนข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รวมทั้งควรมี หนังสือสอบถามไปยังผู้ตรวจการแผ่นดิน

๕. จากการชี้แจงของหน่วยงานเพียงว่าไม่เคยมีการใช้สพายแวร์สอดแนมประชาชนอาจ ไม่เพียงพอ ต้องมองปัญหาดังกล่าวในมุมของการต่อต้านข่าวกรองด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมี ปฏิบัติการตอบสนอง (Reaction) ต่อกรณีดังกล่าวให้มากขึ้นโดยเฉพาะสำนักงานข่าวกรองแห่งชาติและ คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (กกม.)

ผู้แทนหน่วยงานได้ชี้แจงข้อมูลเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

จากประเด็นข้อคำถาม ผู้แทน กอ.รมน. ชี้แจงโดยสรุปว่า กอ.รมน. ยืนยันว่าไม่เคยใช้ เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ใดในการรวบรวมการข่าว และในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา กอ.รมน.เน้น การรวบรวมข่าวสารโดยบุคคลเป็นหลัก สำหรับการเปรียบเทียบระหว่างเพกาซัส กับ SKYLOCK จึงไม่ สามารถประเมินได้เนื่องจากไม่รู้จักทั้งสองโปรแกรม หากกรรมการสิทธิมนุษยชนมีข้อมูลการจัดซื้อหรือการใช้ เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ดังกล่าว หน่วยงานพร้อมขอรับข้อมูลดังกล่าวไปดำเนินการตรวจสอบต่อไป

สำหรับระบบปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้แทน บช.ปส. ชี้แจงโดยสรุปว่า ในปี ๒๕๕๗ เป็นระบบปฏิบัติการที่เรียกว่า เซอร์เคิล ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับเพกาซัส และมีโนเทอร์ เป็นระบบปฏิบัติการ ที่ใช้เข้าถึงข้อมูลโทรศัพท์มือถือเช่นกัน

ประเด็นการฟ้องร้องดำเนินคดี ผู้แทน ilaw ชี้แจงโดยสรุปว่า จากกรณีที่ร้องเรียนมีการ ฟ้องร้องต่อศาลแพ่งดำเนินคดีกับบริษัท NSO Group นอกจากมีลักษณะการกระทำความผิดตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ แล้วยังมีเรื่องการใช้ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการขาย รวมทั้งการละเลยการตรวจสอบ หน่วยงานผู้ชี้แจงว่ามีการใช้งานผิดวัตถุประสงค์หรือไม่ และมีการฟ้องศาลปกครองดำเนินคดีกับหน่วยงาน ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณารับฟ้อง ส่วนการฟ้องคดีอาญามีข้อพิจารณาว่าการฟ้องในมาตรา ๗ มาตรา ๘ ของพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ ต้องระบุตัวบุคคลที่กระทำความผิด แต่เนื่องจากไม่สามารถระบุตัวบุคคลใน หน่วยงานได้จึงเป็นข้อจำกัดในการฟ้องคดีอาญา

จากข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติชี้แจงโดย สรุปว่า ปัจจุบันสำนักข่าวกรองแห่งชาติถูกมัลแวร์ (MALWARE) เจาะข้อมูลในระบบนับร้อยครั้งต่อวัน รวมถึงหน่วยงานรัฐอื่น ๆ ด้วย อาทิ กระทรวงการต่างประเทศ สภาความมั่นคงแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์

เพื่อฝังตัวรอกอกฤทธิ์ ดูดข้อมูลออก และขโมยข้อมูลเพื่อการค้า ดังนั้น ในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ จึงได้ของบประมาณและได้รับอนุมัติเพื่อจัดซื้อซอฟต์แวร์ (software) ในการป้องกันการเจาะข้อมูลของหน่วยงานแล้ว

จากนั้น ประธานคณะกรรมการกิจการกล่าวสรุปว่า จากการให้ข้อมูลยืนยันว่าหน่วยงานไม่มีการใช้สปายแวร์ใด ๆ ในการติดตามข้อมูล และข้อมูลจากเอกสารงบประมาณที่ระบุถึง กอ.รมน. มีการจัดซื้อเครื่องมือติดตามการข่าวประกอบกับการตรวจสอบพบเซิร์ฟเวอร์ของหน่วยงานรัฐดังที่กล่าวมา อาจตั้งสมมติฐานได้ว่ามีกลุ่มอาชญากรคุกคามหน่วยงานเพื่อสร้างความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน ถือว่าเป็นภัยความมั่นคงทางไซเบอร์ที่สำคัญมาก ดังนั้น หากหน่วยงานยืนยันว่าไม่มีการใช้เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการติดตามข่าวสาร หน่วยงานควรมีมาตรการดำเนินการตามกฎหมายเพื่อปกป้องชื่อเสียงขององค์กร ต่อกรณีดังกล่าวคณะกรรมการจะมีหนังสือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และ สกมช. ขอให้แสวงหาข้อเท็จจริงเรื่องดังกล่าว กอ.รมน. ขอให้หน่วยงานตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง รวมทั้งข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับ SKYLOCK และการดำเนินการของหน่วยงานต่อกรณีดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้ตรวจสอบเรื่องดังกล่าว คณะรัฐมนตรี เพื่อสนับสนุนข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และบริษัท เอ็นเอสไอ กรุ๊ป เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการขายระบบปฏิบัติการดังกล่าว และวัตถุประสงค์ในการใช้งาน โดยมอบหมายให้นางสาวพรณิการ์ วานิช ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ กำหนดประเด็นสอบถามบริษัทดังกล่าว ภายหลังจากนั้นคณะกรรมการจะพิจารณาการดำเนินการต่อบริษัทดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง

หลังจากนั้น ประธานคณะกรรมการได้ขอบคุณผู้แทนหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมและชี้แจงข้อมูลต่อคณะกรรมการ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ การเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการ

ที่ประชุมมีมติเปลี่ยนแปลงกำหนดวันเวลาเดินทางไปศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านความมั่นคง ณ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ จากเดิมวันศุกร์ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๗ เปลี่ยนเป็นวันจันทร์ที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๗

๔.๒ รับรองรายงานสรุปผลการเดินทางศึกษาดูงานในต่างประเทศของคณะกรรมการ

ที่ประชุมมีมติรับรองร่างรายงานสรุปผลการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ สาธารณรัฐโปแลนด์ ระหว่างวันจันทร์ที่ ๒๔ มิถุนายน – วันอังคารที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗ รายละเอียดตามร่างรายงานที่เสนอต่อที่ประชุม เมื่อคณะกรรมการรับรองร่างรายงานดังกล่าวแล้วจากนั้นจะได้นำกราบเรียนต่อประธานสภาเพื่อทราบต่อไป

๔.๓ การขอแต่งตั้งคณะทำงานเพิ่มเติม

นายรอมฎอน ปันจอร์ ประธานคณะทำงานติดตามและตรวจสอบด้านและจุดตรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ด้วยคณะทำงานฯ จะมีการประชุมเชิงปฏิบัติการในวันอังคารที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๗ เพื่อเตรียมการในการลงพื้นที่สำรวจด้านและเก็บข้อมูลในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ ๔ อำเภอจังหวัดสงขลา ประธานคณะทำงานจึงขอแต่งตั้งคณะทำงานเพิ่มเติมอีกจำนวน ๒๐ คน เพื่อให้บุคลากรเพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการเห็นว่าจำนวนที่ขอตั้งเพิ่มเติมค่อนข้างมาก

จึงขอให้คณะทำงานไปพิจารณาหาวิธีการอื่นในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และขอให้คณะทำงานได้
รายงานผลความคืบหน้าการดำเนินงานต่อคณะกรรมการเป็นระยะด้วย

๔.๔ กำหนดนัดประชุมครั้งต่อไป

ที่ประชุมมีมติให้งดการประชุมวันพฤหัสบดีที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๗ ส่วนกำหนด
นัดประชุมครั้งต่อไปจะแจ้งให้ทราบอีกครั้ง

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วม
ประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา

นางสาวจิตติมา ทองสวัสดิ์
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวณัฐจิตตา โพธิ์ทองคำ
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
ผู้พิมพ์บันทึกการประชุม

นางสาวสุภาพร อัจเดช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานฯ
ผู้ตรวจบันทึกการประชุม

คณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ
ได้รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๙ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗ ในการประชุม ครั้งที่ ๔๐
เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๗ และให้ดำเนินการเปิดเผยตามมาตรา ๑๒๙ วรรคหก
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ต่อไป

นายรังสิมันต์ โรม
ประธานคณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย
ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ
สภาผู้แทนราษฎร